

eiopa

EUROPEAN INSURANCE
AND OCCUPATIONAL PENSIONS AUTHORITY

2016 m. metinė ataskaita

Santrauka

Nei EIOPA, nei joks EIOPA vardu veikiantis asmuo nėra atsakingas už toliau pateikiamos informacijos naudojimą.

Liuksemburgas: Europos Sąjungos leidinių biuras, 2018

Print EI-AD-17-001-LT-C ISBN 978-92-95087-85-9 doi:10.2854/584207
PDF EI-AD-17-001-LT-N ISBN 978-92-95214-15-6 ISSN 2529-5829 doi:10.2854/572971

© EIOPA, 2018

Leidžiama atgaminti nurodžius šaltinį.

Naudoti ar atgaminti nuotraukas ir kitą medžiagą, kurios autorių teisės nepriklauso EIOPA, galima tik gavus teisių turėtojų leidimą.

Pirmininko pratarinė

Siekdama užtikrinti patikimą ir veiksmingą draudimo ir pensijų sektorių priežiūrą EIOPA yra tvirtai įsitikinusi, kad Europos prudencinės ir elgesio priežiūros srityje reikia taikyti visapusišką ir integruotą požiūrį, tad pastaraisiais metais EIOPA daug dirbo, kad įvykdytų savo įgaliojimus, susijusius su kokybišku reguliavimu, techniniais patarimais ir priežiūra Europos Sąjungos lygmeniu. 2016 m. nebuvo išimtis ir šioje ataskaitoje pateikiama išsami informacija apie mūsų veiklą ir laimėjimus pastaraisiais metais, pabrėžiant institucijos ryžtą sukurti bendrą Europos priežiūros kultūrą nuosekliai diegiant priežiūros praktiką visoje Europos Sąjungoje.

2016 m. EIOPA sukūrė ir pradėjo naudoti priemones ir projektus, kuriais siekiama padidinti priežiūros konvergenciją, apsaugoti finansinį stabilumą ir padidinti draudėjų ir naudos gavėjų kaip vartotojų apsaugą Europos Sąjungoje. Be išplėstinių užduočių, susijusių su direktyva „Mokymas II“, kaip antai saugaus duomenų rinkimo ir laikymo, EIOPA pradėjo kas mėnesį apskaičiuoti ir skelbti nerizikingus lygius ir pirmą kartą paskelbė ataskaitą apie ilgalaikių garantijų priemones. EIOPA atliko visos ES draudimo bandymą nepalankiausiomis sąlygomis, sukūrė makroprudencinį metodą, taikytiną mažos palūkanų normos sąlygomis pagal direktyvą „Mokymas II“, paskelbė metinę ataskaitą apie su vartotojais susijusias tendencijas ir konsultavo Europos Komisiją įvairiais klausimais, pavyzdžiui, susijusiais su visos Europos asmeninių pensijų produktu (PEPP), ir kartu su Jungtiniu komitetu parengė pagrindinės informacijos dokumentą apie mažmeninių ir draudimo principu pagrįstų investicinių produktų paketą (PRIIP).

Kalbant apie profesines pensijas, EIOPA nuomonėje apie bendrą rizikos vertinimo ir skaidrumo struktūrą siūlomas būdas, kaip užtikrinti ilgalaikį įsipareigojimų mokėti pensijas tvarumą, ir skatinama laiku pritaikyti prie naujų sąlygų.

Visapusiškas EIOPA planas priežiūros konvergencijos srityje įgyvendinamas toliau rengiant Gerosios priežiūros praktikos vadovą ir tam tikrų nuoseklaus esminių vidaus modelių problemų sprendimo

ataskaitas, lankantis nacionalinėse priežiūros institucijose, teikiant nepriklausomas konsultacijas, užginčijant priežiūros praktiką ir remiant nacionalinės priežiūros tobulinimą tokiomis veiksmais, kaip balanso apžvalga. Be to, daugiau dėmesio skirta su tarpvalstybine verslo veikla susijusios priežiūros praktikai.

2017 m. institucija remsis šiais veiklos rezultatais konsoliduodama savo poziciją, suteikdama pirmenybę priežiūros praktikos konvergencijai ir atlikdama svarbų vaidmenį įgyvendinant Europos Komisijos darbotvarkę tokiose srityse, kaip kapitalo rinkų sąjunga. EIOPA turi būti nuolat pasirengusi reaguoti į kintančias politikos ir verslo sąlygas, pirmiausia didindama suskaitmeninimo lygį ir daugiau naudodama išsamius duomenis. EIOPA turi užtikrinti, kad neatsiliktų nuo šios pažangos ir veiksmingai reaguotų į su inovacijomis susijusias galimybes ir sunkumus, kad vartotojai gautų naudos ir kartu būtų apsaugoti.

Siekdami įgyvendinti savo tikslus dirbame kartu su daugeliu partnerių ir suinteresuotųjų subjektų. Norėčiau naudodamasis proga padėkoti kolegoms iš nacionalinių priežiūros institucijų už nuolatinį bendradarbiavimą ir atvirumą praėjusiais metais. Taip pat dėkoju EIOPA stebėtojų tarybai ir valdybai už strateginį įsipareigojimą. Tvirta Europos priežiūros kultūra negali būti sukurta staigiai, tačiau dirbdami kartu esame įsipareigoję įgyvendinti teigiamus pokyčius Europos vartotojų naudai.

Gabriel Bernardino

Vykdomojo direktoriaus pratarmė

4

Apžvelgdamas 2016 m. džiaugiuosi galėdamas pasakyti, kad EIOPA įgyvendino savo strateginį tikslą vykdyti veiklą kaip atsakinga, kompetentinga ir profesionali organizacija.

Kaip visada, siekis užtikrinti aukštus standartus yra esminis mūsų darbo elementas. Savo organizacijoje nuolat ieškome galimybių padidinti savo veiksmingumą ir darbo rezultatų kokybę.

2016 m. šiuo tikslu buvo atlikta EIOPA organizacinės struktūros peržiūra siekiant užtikrinti, kad dirbtume kuo veiksmingiau ir kad mūsų ištekliai įgyvendinant mūsų darbo programą būtų panaudojami optimaliai. Sukurtoje naujojoje struktūroje, kuri įsigaliojo 2016 m. pabaigoje, atsispindi EIOPA strategijos perėjimas nuo reguliavimo prie priežiūros, atsižvelgiama į ankstesnių penkerių metų praktinę patirtį. Įgyvendinus pokyčius darbuotojai geriau atitinka organizacinius prioritetus ir EIOPA galės veiksmingiau įgyvendinti savo strateginius tikslus, visų pirma sustiprinus bendradarbiavimą ir užtikrinus veiksmingesnį darbą pačioje organizacijoje.

Ir žmoniškųjų, ir finansinių išteklių valdymas išlieka EIOPA prioritetas. 2016 m. pabaigoje 95,7 proc. darbo vietų etatų plane buvo užimta, iš viso buvo 139 darbo vietos. Per metus institucija vykdė 26 samdymo kampanijas, bet gabių darbuotojų pritraukimas ir išlaikymas ir toliau

kelia sunkumų. 2016 m. žvelgdama į ateitį EIOPA ėmėsi svarbaus darbo, kuriuo siekė sukurti kompetencijos sistemą, nustatyti priežiūros įgūdžius, kurių reikia, kad institucija galėtų vis daugiau dėmesio skirti priežiūrai.

2016 m. EIOPA veiklos biudžetas sudarė 21 762 500 EUR ir EIOPA jį vykdo taikydama visus patikimo finansų valdymo principus ir standartus. Džiaugiuosi galėdamas pareikšti, kad iki 2016 m. pabaigos biudžeto įgyvendinimo lygis kalbant apie įsipareigojimų asignavimus siekė 99,68 proc.

Žvelgiant į ateitį, dėl kintančių politikos sąlygų ir verslo aplinkos raidos galima daryti prielaidą, kad EIOPA reikės pasirengti aktyviai prisitaikyti prie besikeičiančių prioritetų ar naujų užduočių. Tvirta organizacinė struktūra padės mums tai padaryti ir didžiuodamasis atkreipti dėmesį į tai, kaip EIOPA darbuotojai dirba laikydamiesi šešių institucijos vertybių (veiksmingumo, nepriklausomumo, vientisumo, atsakomybės, komandinės dvasios ir skaidrumo). Vienodai suvokdami tas vertybes visos organizacijos lygmeniu galėsime sėkmingai įveikti būsimus iššūkius, kad galėtume toliau dirbti siekdami mūsų pagrindinio tikslo – didinti vartotojų apsaugą ir finansinį stabilumą Europos ekonomikos, verslo ir pirmiausia piliečių naudai.

Fausto Parente

Draudimas atlieka svarbų vaidmenį mūsų visuomenėje. Kai jis veikia gerai, jis prisiima riziką ir prisideda prie ekonomikos augimo ir finansinio stabilumo, galiausiai užtikrinamas didesnį piliečių finansinį saugumą. Turėdamas maždaug dviejų trečdalių ES bendrojo vidaus produkto (BVP) vertės turtą (73 proc. 2015 m.)⁽¹⁾, ES draudimo sektorius yra svarbi finansų sektoriaus dalis. Esant vieno trečdaliu Europos namų ūkių turto vertės įsipareigojimams, būsimosios vartotojų pajamos priklauso nuo tam tikrų draudimo sektoriaus aspektų. Profesinės pensijos taip pat itin svarbios siekiant užtikrinti, kad išėję į pensiją pagyvenę asmenys būtų apsaugoti nuo skurdo rizikos. Turto vertei siekiant 25 proc. ES BVP⁽²⁾ ir daug daugiau kai kuriose šalyse, pensijų fondų turtas sparčiai auga ir tampa vis svarbesnis investicijų į finansų rinkas šaltinis.

EIOPA įkurta 2011 m. sausio mėn. įgyvendinus ES finansų sektoriaus priežiūros struktūros reformas. EIOPA yra nepriklausoma Europos Sąjungos Europos Parlamento, Europos Sąjungos Tarybos ir Europos Komisijos patariamoji įstaiga. Jos pagrindinės pareigos – palaikyti finansų sistemos stabilumą, užtikrinti rinkų ir finansinių priemonių skaidrumą ir apsaugoti draudėjus, pensijų sistemų dalyvius ir išmokų gavėjus.

EIOPA misija – apsaugoti bendrąjį interesą prisidedant prie trumpalaikio, vidutinės trukmės laikotarpio ir ilgalaikio finansų sistemos stabilumo ir veiksmingumo Sąjungos ekonomikos, piliečių ir įmonių naudai. Ši misija įgyvendinama sukuriant patikimą reguliavimo sistemą ir diegiant nuoseklią priežiūros praktiką, kad būtų apsaugotos draudėjų, pensijų sistemų dalyvių ir išmokų gavėjų teisės ir didinamas visuomenės pasitikėjimas Europos Sąjungos draudimo ir profesinių pensijų sektoriais.

EIOPA yra viena iš trijų Europos priežiūros institucijų, kurios yra svarbus elementas Europos finansų priežiūros institucijų sistemoje (EFPI), integruotame nacionalinių ir Europos priežiūros institucijų tinkle, užtikrinančiame svarbius makro- ir mikroprudencinių lygių ryšius, kasdienę priežiūrą paliekant nacionaliniam lygmeniui.

Šioje metinėje ataskaitoje išvardijami pagrindiniai institucijos laimėjimai 2016 m. pagrindinėse jos veiklos srityse:

- stiprinti vartotojų apsaugą;
- gerinti ES vidaus rinkos veikimą pensijų ir draudimo srityje;
- didinti draudimo ir profesinių pensijų sektorių stabilumą ir
- užtikrinti, kad EIOPA būtų atsakinga, kompetentinga ir profesionali organizacija.

⁽¹⁾ Šaltinis: Eurostato ir EIOPA ES ir EEE (per)draudimo statistika <https://eiopa.europa.eu/financial-stability-crisis-prevention/financial-stability/statistics>

⁽²⁾ Šaltinis: <https://eiopa.europa.eu/financial-stability-crisis-prevention/financial-stability/statistics>

INFORMACINIS INTARPAS. Pagrindiniai 2016 m. laimėjimai

Pagrindinės informacijos dokumentai (PID)

Techniniai reguliavimo standartai (TRS) dėl mažmeninių ir draudimo principu pagrįstų investicinių produktų paketo (PRIIP) PID yra svarbus etapas didinant investicinių produktų skaidrumą renkant paprastą ir palyginamą informaciją bankininkystės, draudimo ir vertybinių popierių sektoriuose. Dabar pirmą kartą vartotojai gali nesunkiai palyginti įvairius produktus ir priimti pagrįstus investavimo sprendimus, atitinkančius jų konkrečius poreikius.

Visos ES teminė su investiciniu vienetu susietų gyvybės draudimo produktų rinkoje veikiančių draudimo įmonių elgesio rinkoje apžvalga

Teminės apžvalgos yra labai svarbi EIOPA verslo veiklos priežiūros strategijos priemonė, skirta konkrečių rūšių finansinei veiklai arba produktams, kai remiantis pirminiais duomenimis įtariama, kad vartotojams gali būti daroma žala. 2016 m. pradėjus peržiūrą dėmesys buvo sutelktas į galimų žalos vartotojams šaltinių nustatymą santykių su draudikais ir turto valdymo paslaugų teikėjais srityje. Ši teminė apžvalga yra svarbus žingsnis veiksmingai plėtojant ir įgyvendinant EIOPA strategiją siekiant sukurti išsamią riziką ir prevenciją grindžiamą verslo veiklos priežiūros sistemą.

Patarimai dėl investicijų į infrastruktūrą rizikos kategorijų nustatymo ir kalibravimo

Investicijos į infrastruktūrą galėtų būti labai svarbios draudimo veikloje. Tačiau infrastruktūros projektai gali būti sudėtingi ir jiems gali reikėti konkrečios rizikos valdymo patirties. Taigi EIOPA pasiūlė sukurti tikslesnį metodą ir atskirą turto klasę taikant standartinę investicijų į infrastruktūros projektus formulę pagal direktyvą „Mokumas II“. Taikant siūlomą metodą gerokai sumažėja rizikos lygis, susijęs su kapitalo ir skolos investicijomis į infrastruktūros projektus.

Patarimai dėl ES bendrosios asmeninės pensijos produktų (APP) rinkos sukūrimo

EIOPA patarimai atsiliepiant į Europos Komisijos prašymą tapo svarbiu indėliu į diskusiją apie tai, kaip pasitelkiant asmenines pensijas galima patenkinti pakankamų pajamų išėjus į pensiją poreikius ir skatinti didesnes ilgalaikes investicijas tokių produktų tiekėjams. Dėl labai įvairios asmeninės pensijos produktų rinkos Europos ekonominėje erdvėje (EEE) su tarpvalstybine verslo veikla ir aspektais susijusius sunkumus ir neveiksmingumo problemas galima sėkmingai įveikti tik sukūrus pradžios požiūriu patikimą „antrojo režimo“ produktą, kuris yra akivaizdžiai patikimas, skaidrus ir rentabilus.

EIOPA pasirengimas teikti ataskaitas pagal direktyvą „Mokumas II“

Direktyvoje „Mokumas II“ nustatyti ataskaitų teikimo reikalavimai ir apibūdintas EIOPA vaidmuo saugiai renkant ir tvarkant tokius duomenis. 2016 m. EIOPA gavo pirmąjį išsamių ataskaitų teikimo duomenų rinkinį ir tai labai svarbus etapas įgyvendinant direktyvą „Mokumas II“. Tam EIOPA sukūrė bendrus ataskaitų šablonus ir priemones, kad padėtų įmonėms vykdyti savo ataskaitų teikimo įsipareigojimus. EIOPA taip pat sukūrė jau visiškai veikiančią centrinę draudimo duomenų saugyklą, kuri taps išsamiausia ir patikimiausia draudimo įmonių duomenų baze. Šie duomenys bus analizuojami ir įtraukiami į ataskaitas nacionalinėms kompetentingoms institucijoms (NKI) ir bus labai naudingi.

Mėnesinių nerizikingų lygių rengimas ir simetriškas nuosavo kapitalo rizikos pritaikymas

Svarbiausi direktyvos „Mokumas II“ sistemos duomenys dabar bus nuosekliai apskaičiuojami visoje Europos Sąjungoje (ES) ir juos bus galima nurodyti dėl (per)draudimo įmonių EIOPA kas mėnesį skelbiant šią informaciją.

Pirmoji metinė ataskaita apie ilgalaikių garantijų priemones (IGP) ir kapitalo rizikos priemones

Pirmą kartą EIOPA pristatė ataskaitą apie ilgalaikių garantijų priemonių ir kapitalo rizikos priemonių panaudojimą ir poveikį finansinei Europos draudikų padėčiai. Tos apžvalgos rezultatai patvirtino gana didelį šių priemonių poveikį finansinei draudikų padėčiai ir kartu parodė, kad priemonės veikia, kaip planuota, be kita ko, finansinio stabilumo srityje, kaip matyti iš 2016 m. EIOPA atlikto bandymo nepalankiausiomis sąlygomis.

Turto kokybės apžvalgos ir balanso apžvalgos rengimas Bulgarijos pensijų ir draudimo sektoriuje

EIOPA atliko labai svarbų vaidmenį pradedant išsamų abiejų Bulgarijos sektorių atsparumo vertinimą ir tai padėjo padidinti patikimumą ir užtikrinti didesnę vartotojų pasitikėjimą. Dalydamasi išsamia su sektoriumi susijusia patirtimi ir žiniomis EIOPA padėjo pirmininkauti valdymo komitetui ir vadovavo įgyvendinant techninius darbo elementus, be kita ko, rengiant šių veiksmų metodiką.

2016 m. EIOPA atliktas bandymas nepalankiausiomis sąlygomis

EIOPA atliko visos ES bandymą nepalankiausiomis sąlygomis, kad įvertintų draudikų pažeidžiamumą ir atsparumą dideliems neigiamiems pokyčiams rinkoje pagal bendrą analizės struktūrą. Iš rezultatų matyti, kad Europos draudimo sektorius susiduria su dideliais sunkumais, susijusiais su dabartine makroekonominė aplinka. Bandymas buvo atliktas įgyvendinus direktyvą „Mokumas II“ ir pasidarė itin aišku, į kuriuos pažeidžiamus sektoriaus aspektus reikia sutelkti ypatingą dėmesį priežiūros srityje. EIOPA įdėmiai stebės, kaip nacionalinės kompetentingos institucijos įgyvendina rekomendacijas, kad užtikrintų koordinuotą reagavimą į situacijas, dėl kurių gali kilti grėsmė prižiūrimo subjekto ir apskritai visos sistemos gyvybingumui.

Diskusinis dokumentas dėl galimo draudikų gaivinimo ir pertvarkymo sistemų suderinimo

EIOPA trumpai apžvelgė dabartines nevienodas sąlygas, dėl kurių reikia sukurti darnią gaivinimo ir pertvarkymo sistemą, ir pasiūlė jos esminius elementus. Tokia sistema galėtų būti svarbus žingsnis ir etapas kuriant patikimesnę ir stabilesnę draudimo rinką draudėjų naudai.

ES institucijų nuomonė apie bendrą įstaigų, atsakingų už profesinių pensijų skyrimą (IAPPS), rizikos vertinimo ir skaidrumo sistemą

Toje nuomonėje apžvelgiamas svarbus žingsnis siekiant teikti realistišką informaciją apie finansinę pensijų fondų padėtį atsižvelgiant į riziką. EIOPA rekomendacijų modernizuoti Europos pensijų fondų reguliavimą tikslas – paremti profesinių pensijų sektorių siekiant jame įveikti dabartinius ir būsimus sunkumus.

eioipa
EUROPEAN INSURANCE
AND OCCUPATIONAL PENSIONS AUTHORITY